

[View this email in your browser](#)

SUSTAINABLE
FINANCE
LAB

NIEUWSBRIEF SEPTEMBER 2018

Het is 10 jaar na de crisis. Wat hebben we geleerd?

Binnenkort is het tien jaar geleden dat met de val van de Amerikaanse zakenbank Lehman Brothers de financiële crisis in volle hevigheid losbarstte. Wat hebben we geleerd?

Op zondag 16 september verzorgt SFL een workshop op het landelijk [Alternative Finance Festival](#) in Utrecht. SFL-voorzitter **Arnoud Boot** (UvA, WRR) zal in gesprek gaan met Aerd Houben (DNB, BIS) en Wouter Elsenburg (AFM) over digitaal cash geld, ook wel bekend als *central bank digital currency*. Moet iedereen een rekening krijgen bij de centrale bank? Is dit een goede uitwerking van de door SFL bepleite veilige stallingmogelijkheid voor ons geld en een publiek verankerd betalingssysteem? (voor kaarten klik [hier](#))

Het was een van de aanbevelingen uit de SFL-visie ["Werk in uitvoering"](#) over waar we nu staan, 10 jaar na de start van de crisis. Op 15 juni gingen SFL-leden hierover in gesprek met Klaas Knot (DNB), Wiebe Draijer (Rabobank), Myriam Vander Stichele (SOMO), Maurice Oostendorp (Volksbank), Erik van Houwelingen (ABP), Frederieke Hegger (RTL Z), Jeroen Smit (auteur 'De prooi') en Hans Biesheuvel (Ondernemend Nederland). Bekijk de volledige presentaties en paneldiscussies terug via deze [link](#).

Eerder, op 14 maart, ging het met hoofdrolspelers van toen over de oorzaken van de crisis. Deze bijeenkomst kunt u [hier](#) terugkijken.

SFL-lid [Dirk Bezemer](#) zoomde in op de financiële structuur waar een belangrijke schuldverschuiving heeft plaatsgevonden van *veilige* financiering (bedrijfskredieten gericht op de reële economie) naar *speculatieve* financiering (o.a. vermogensmarkten).

SFL-lid [Dirk Schoenmaker](#) gaf een presentatie over de drijvers achter financiële instabiliteit. Rode draad in zijn verhaal was de (inter)nationale focus op schuldfinanciering en hij pleitte daarbij voor een verhoging van het vermogen bij de betrokken partijen.

SFL-leden in de media over '10 jaar na de crisis'

SFL-voorzitter **Arnoud Boot** was te gast bij [Buitenhof](#) en sprak over de houdbaarheid van het financiële systeem 10 jaar na de crisis.

In [dit gesprek](#) tussen SFL-lid en hoogleraar Banking & Finance aan Tilburg University **Harald Benink** en RTL Z-journalist Paul van Liempt wordt dieper ingegaan op de beloningsstructuren en vermogensbuffers van banken. **Ewald Engelen** trekt in [deze column](#) op Follow the Money fel van leer tegen het financiële systeem en betoogt dat het weinig heeft geleerd van de crisis. Daarnaast gaf hij op 30 mei jl. tijdens een [hoorzitting over de bankbuffers](#) zijn mening in de commissievergadering Financiën.

De grootste belegger van de wereld over *purpose*

Op een mede door het [Sustainable Pension Investments Lab](#) georganiseerde middag sprak 's werelds grootste vermogensbeheerder Larry Fink, CEO en Chairman van BlackRock, met Jeroen Smit over het belang van *purpose* voor de bedrijven waar BlackRock in belegt heeft de afgelopen 30 jaar. Zie [hier](#) voor de videoregistratie.

Aansluitend vond een paneldiscussie plaats met Gerald Cartigny (MN), Jack Julicher (a.s.r. vermogensbeheer), Richard Kooloos (ABN Amro) en Gert-Jan Troost (BlackRock Nederland). Deze is [hier](#) terug te zien.

Rethinking Economics: hoe repareren we ons economie-onderwijs?

SFL-lid **Irene van Staveren** (EUR) zit in het bestuur van [Rethinking Economics](#), een netwerk van mensen met passie voor het onderwijs die pogen het economisch denken 'te diversifiëren en te vernieuwen'. In [dit artikel](#) geeft ze aan hoe de groeiende kritiek op het huidige onderwijs toeneemt, wat die kritiek inhoudt en wat IMF-economen kunnen leren van één Oostenrijkse masterstudent.

Vermijden fysieke klimaatrisico's is ook gevaarlijk

Rens van Tilburg, SFL-directeur, betoogt samen met Willemijn Verdegaaal en Lisa Eichler van ORTEC Finance dat nieuwe beleggingsproducten die fysieke klimaatrisico's proberen te verminderen het systeemrisico van klimaatverandering juist kunnen vergroten. Lees hun betoog [hier](#).

Investeringskansen circulaire economie

SFL-onderzoekster **Aglia Fischer** geeft in dit interview in [Executive Finance](#) aan dat er nog financiële uitdagingen verbonden zijn aan de circulaire economie. Zo heeft het hergebruiken van afval gevolgen voor de restwaarde die op de balans belandt en wordt er ook sociale winst geboekt die nog moeilijk te meten is. Ook geeft ze in [dit artikel](#) aan dat innovaties omtrent de circulaire economie het financiële systeem zullen 'verbreden' en dat deze hernieuwde focus veel investeringskansen zal bieden.

Executive Education Program 'Sustainable Finance' Erasmus University

Van 14 t/m 16 november zal aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam het Executive Education Program omtrent Sustainable Finance plaatsvinden. Werknemers uit de financiële sector worden van harte uitgenodigd om hun kennis omtrent duurzame financiering te vergroten en in de praktijk te brengen. SFL-leden **Karen Maas** en **Dirk Schoenmaker** verzorgen colleges binnen dit programma.

Interesse? Meer informatie kunt u verkrijgen via de [brochure](#) en via deze [website](#).

Het nut van *evolutionair denken* binnen de economie

SFL-lid **Dirk Bezemer** betoogt in [dit fragment](#) het nut van evolutionair denken binnen de economische wetenschappen. Bij deze manier van denken onderschrijft je de complexe aard van het economisch systeem en "kun je in periodes van stabiliteit erkennen dat een tendens tot instabiliteit aan het opbouwen is". Essentieel is de vervolgvraag die dan gesteld moet worden: wat gaan we daar dan vervolgens mee doen?

Europees FIRES-project afgerond

Op 25 mei 2018 vond de afsluitende conferentie van het FIRES-project plaats. SFL-lid **Mark Sanders** heeft zich met een team van veertig onderzoekers uit negen landen gebogen over strategieën die leiden tot een hoger niveau van ondernemerschap. Hoe zorg je als land of regio dat er meer bedrijvigheid komt en dat die op een inclusieve, innovatieve en duurzame manier wordt geïmplementeerd? Drie jaar lang heeft de onderzoeksgroep onder meer economisch, geschiedkundig, geografisch en bestuurlijk onderzoek gedaan, om uiteindelijk te komen tot concrete voorstellen. Het FIRES-project ondersteunt de SFL-visie m.b.t. het creëren van een stabielere financiële sector via (o.a.) verhoogde vermogensseisen, een scheiding tussen private en publieke functies en een meer divers financieel systeem. Voor meer informatie over het project ga naar [FIRES-pagina](#).

SFL-Agenda

19 september: VPRO Tegenlicht Meet Up: Stilte voor de crash?

VPRO Tegenlicht besteedt op zondag 16 september in haar uitzending aandacht aan 10 jaar na de crisis met als insteek 'Stilte voor de crash?'. Op woensdag 19 september neemt SFL-lid **Irene van Staveren** deel aan de Meet Up in Pakhuis de Zwijger. Meer informatie over de inhoud van de avond vindt u [hier](#).

2 oktober: 2nd European Alternative Finance Research Conference

Deze conferentie wordt georganiseerd samen met de Oxford University Saïd Business School en Agder University School of Business and Law. Hij wordt gehost door het European Centre for Alternative Finance (ECAAF) in Utrecht. Lees meer op de [Engelstalige pagina](#) van dit evenement.

3 oktober: Debatavond 'Hoe rekent de circulaire economie rond?'

Bij de Rotterdamse broedplaats BlueCity vindt op dinsdag 3 oktober een debatavond plaats rondom de circulaire economie. SFL-project manager **Elisa Achterberg** zal deelnemen aan de discussie over de wijzigingen die aangebracht dienen te worden om de transitie naar een circulaire economie te kunnen versnellen. De rol van nieuwe financiële technologieën (*blockchain*, *cryptocurrencies* en *smart contracts*) zal daarbij ook besproken worden. Kijk voor meer informatie [hier](#).

4 oktober: Masterclass Circulaire Economie @ Erasmus Universiteit

In het kader van het ESAA Executive Program CSR organiseren SFL-leden **Karen Maas** en **Dirk Schoenmaker** een (ééndaagse) masterclass over circulaire economie. Bedrijven worden uitgenodigd om kennis op te doen omtrent de keuzes die een transitie van lineair naar circulair vergemakkelijken. Meer informatie vindt u [hier](#).

CONTACT

Sustainable Finance Lab
Kriekenpitplein 21
Utrecht, 3584EC
Netherlands

[Add us to your address book](#)

Copyright © 2018 Sustainable Finance Lab, All rights reserved.
U ontvangt dit bericht, omdat u hebt aangegeven interesse te hebben in de activiteiten van het SFL.

[unsubscribe from this list](#) [update your subscription preferences](#)

